Beslut från JO – Anmälan mot enheten för AT och ST, Akademiskt primärvårdscentrum, Stockholms läns sjukvårdsområde, om handläggningen av en begäran om utlämnande av allmänna handlingar m m.

Anmälan överlämnas till sjukvårdsstyrelsen för kännedom.

Stf justitieombudsmannen
Cecilia Nordenfelt

Stockholms läns landsting
Stockholms läns sjukvårdsområde
Registratorn
2019 -09- 0 5

Anmälan mot enheten för AT och ST, Akademiskt primärvårds-centrum, Stockholms läns sjukvårdsområde, om handläggningen av en begäran om utlämnande av allmänna handlingar m.m.

Anmälan

I en anmälan som kom in till JO den 24 februari 2019 framförde O.N. klagomål mot enheten för AT och ST, Akademiskt primärvårdscentrum, Stockholms läns sjukvårdsområde (SLSO), Region Stockholm, och anförde bl.a. följande:

Han begärde den 14 december 2018 ut offentliga uppgifter om ST-utbildningen från enheten. Han påminde den 15 januari 2019 och begärde samtidigt ut vissa ytterligare uppgifter. Trots upprepade påminnelser har han fortfarande endast fått ut en delmängd av det som han har begärt, utan några förklaringar. Det finns oklarheter kring enhetens hantering av ST-utbildningen och det är allvarligt att myndigheten inte visar transparens kring detta.

Utredning

Anmälan remitterades till styrelsen för SLSO för yttrande. I sitt remissvar anförde styrelsen bl.a. följande:

> **Utredning**
>
> Mejl med samma frågor har under närmare ett halvår ställts till olika tjänstemän vid flera olika tillfällen. Vissa frågor som har besvarats, har sedan återkommit omformulerade eller sammanvävda med andra resonemang, vilket skapat otydligheter i vad anmälaren har ansett inte blivit besvarat. Huvudsakligen har dessa frågor ställts till ST-samordnaren för SLSO vid verksamhetsstöd HR L.D. och studierektor för ST-utbildning i allmänmedicin H.T-S. vid Akademiskt Primärvårdscentrum, vilka har besvarat samtliga frågor vid ett eller fler tillfällen. Men samma eller likartade frågor har även ställts till bl.a. lokal studierektor och tjänsteman vid Hälso- och sjukvårdsförvaltningen inom Region Stockholm, har besvarat desamma.
>
> Av utredningen framkommer att tjänstemännen givit all den tillgängliga information som funnits att tillgå på de frågor som anmälaren ställt. I de frågor det har funnits allmän handling har sådan utlämnats enligt gällande regelverk. I de fall allmän handling inte har funnits har de svar man kunnat ge lämnats över mejl eller vid personliga möten.

I frågor avseende upphandling av externa ST-kurser har inga klara besked funnits att ge då arbete pågår utifrån en internrevisionsrapport av rådande förhållanden, vilket har meddelats anmälaren. Detta har uppfattats som dröjsmål i svar. Anmälaren har vid ett flertal tillfällen framfört att han anser att SLSO inte följer offentlighetsprincipen, trots att tjänstemän inom olika enheter vid SLSO och även tjänsteman vid annan förvaltning inom Region Stockholm i omgångar har givit svar på samtliga frågor eller utlämnat allmänna handlingar där sådana finns så fort det varit möjligt, vilket vi beklagar.

Rättsläget

Enligt 2 kap. 16 § tryckfrihetsförordningen ska en begäran om att få kopia av allmän handling hanteras skyndsamt.

I JO- avgörande 5308-2011 riktade JO kritik mot Regeringskansliet som dröjt i fyra dagar med att lämna ut allmänna handlingar vilket strider mot skyndsamhetskravet.

Förvaltningens yttrande

Av yttrandet från de tjänstemän som anmälaren riktar kritik mot framkommer att svar har givits på samtliga frågor samt i de fall allmän handling finns upprättad har sådan utlämnats enligt gällande regelverk. Detta finns i bifogat yttrande från berörda tjänstemän för varje punkt [*yttrandet har här utelämnats; JO:s anm.*].

Anmälaren har ställt frågor, ibland blandade med resonemang, i omgångar under närmare ett halvt år till flera olika tjänstemän vid olika enheter och förvaltningar som besvarat desamma. Detta kan ha skapat oklarheter för anmälaren vad som har besvarats och av vem. Frågor har ibland upprepats eller omformulerats. Förvaltningen har avgivit svar, som vi uppfattar att anmälaren inte har godtagit vilket vi beklagar. Detta kan ha uppfattats av anmälaren som tidsutdräkt eller uteblivet svar.

I frågor avseende upphandling av externa kurser enligt Lagen om offentlig upphandling har det inte funnits något svar att avge, utöver det som framgår av bifogat yttrande.

Anmälaren har haft en i tiden långt och omfattande skriftväxling kring olika frågor med flera tjänstemän samt även haft personliga möten i dessa frågor. Vissa frågor har inte kunnat besvaras med annat än att det inte finns besked. Vissa svar har inte godtagits. Detta innebär inte att dröjsmål har skett.

I SLSO:s riktlinjer framgår skyndsamhetskravet. Tjänstemännen har gjort sitt yttersta för att inom rimlig tid avge svar på de frågor som har ställts. Vissa frågor har beroende på olika faktorer, inte gått att besvara vilket har meddelats. SLSO anser inte att vi har brustit mot skyndsamhetskravet som tryckfrihets-förordningen uppställer eller utlämnade av allmän handling.

O.N. gavs tillfälle att kommentera remissvaret.

Rättslig reglering

Allmänna handlingar

Grundläggande regler om allmänna handlingars offentlighet finns i 2 kap. tryckfrihetsförordningen (TF). Enligt dessa bestämmelser har var och en rätt att ta del av en handling som förvaras hos en myndighet om den är inkommen till myndigheten eller upprättad där, förutsatt att den inte omfattas av sekretess (2 kap. 1–4 §§ TF).

Den som begär ut en allmän handling som får lämnas ut ska genast eller så snart det är möjligt och utan avgift få ta del av handlingen på stället. Den som begär

det har också rätt att mot en fastställd avgift få en kopia av handlingen. En sådan begäran ska behandlas skyndsamt (se 2 kap. 15 och 16 §§ TF).

Besked i en utlämnandefråga bör normalt lämnas samma dag som framställningen har gjorts. Någon eller några dagars fördröjning kan dock godtas om det är nödvändigt för att ta ställning till om ett utlämnande får ske. Om framställningen avser eller kräver genomgång av ett omfattande material kan det vara ofrånkomligt med ytterligare dröjsmål.

För det fall en begäran om att få ta del av en handling helt eller delvis inte kan tillmötesgås, ska den som har gjort framställningen underrättas om detta. Han eller hon ska också informeras om möjligheten att begära myndighetens prövning och att det krävs ett skriftligt beslut av myndigheten för att beslutet ska kunna överklagas (6 kap. 3 § offentlighets- och sekretesslagen [2009:400], OSL).

För det fall en enskild begär att få ta del av en handling som inte existerar ska den enskilde omgående informeras om att handlingen inte finns. Om den enskilde, trots att han har informerats om att den begärda handlingen inte finns, vidhåller sin framställning och det rör en handling som typiskt sett kan förekomma hos myndigheten, bör myndigheten följa den i 6 kap. OSL angivna ordningen. Ett avslagsbeslut ska alltså meddelas och en överklagandehänvisning ska lämnas. Dessutom ska det i TF uppställda skyndsamhetskravet beaktas.

Uppgift ur en allmän handling

En myndighet ska på begäran av en enskild lämna uppgift ur en allmän handling som förvaras hos myndigheten, om inte uppgiften är sekretessbelagd eller det skulle hindra arbetets behöriga gång (6 kap. 4 § OSL). I sådana fall avgör myndigheten själv på vilket sätt framställningen ska besvaras och den enskilde kan inte ställa krav på att få sin begäran behandlad med den skyndsamhet som gäller i fråga om att få ta del av en allmän handling. En vägran att lämna uppgift ur en allmän handling kan inte överklagas.

Serviceskyldighet

En myndighet ska se till att kontakterna med enskilda blir smidiga och enkla. Myndigheten ska lämna den enskilde sådan hjälp att han eller hon kan ta tillvara sina intressen. Hjälpen ska ges i den utsträckning som är lämplig med hänsyn till frågans art, den enskildes behov av hjälp och myndighetens verksamhet. Den ska ges utan onödigt dröjsmål (6 § förvaltningslagen [2017:900]).

Serviceskyldigheten gäller myndigheten som sådan och inte varje enskild tjänsteman. En enskild kan alltså inte kräva att en fråga ska besvaras av en viss person, utan detta avgör myndigheten.

Bedömning

Styrelsen för SLSO har i remissvaret tillbakavisat O.N:s påståenden om att han inte har fått del av allmänna handlingar eller fått svar på sina frågor. Uppgift

står alltså mot uppgift. De handlingar som jag har tagit del av i ärendet ger inte heller tillräckligt stöd för att SLSO skulle ha hanterat O.N:s framställningar och frågor på ett sätt som står i strid med gällande regelverk. Jag bedömer inte att ytterligare utredning är meningsfull och får därför konstatera att det som har kommit fram inte ger anledning till kritik eller någon annan åtgärd från min sida.

Ärendet avslutas.

Cecilia Nordenfelt

Agnes Morin

I beredningen av ärendet har byråchefen Dan Johansson deltagit.

Sändlista

O.N.

Styrelsen för SLSO (dnr 19-412)

Enheten för AT och ST, Akademiskt primärvårdscentrum, SLSO (verksamhetschefen)